

Robanov kot in Dleskovška planota

Na planino, od spodaj in od zgoraj

Dostop: V Zgornji Savinjski dolini pri Rogovilcu na levo. Do zatrepa Robanovega kota dobra ura hoje. Od tam nekaj več kot tri ure na Dleskovško planoto. Poti so markirane.

Naravne lepote

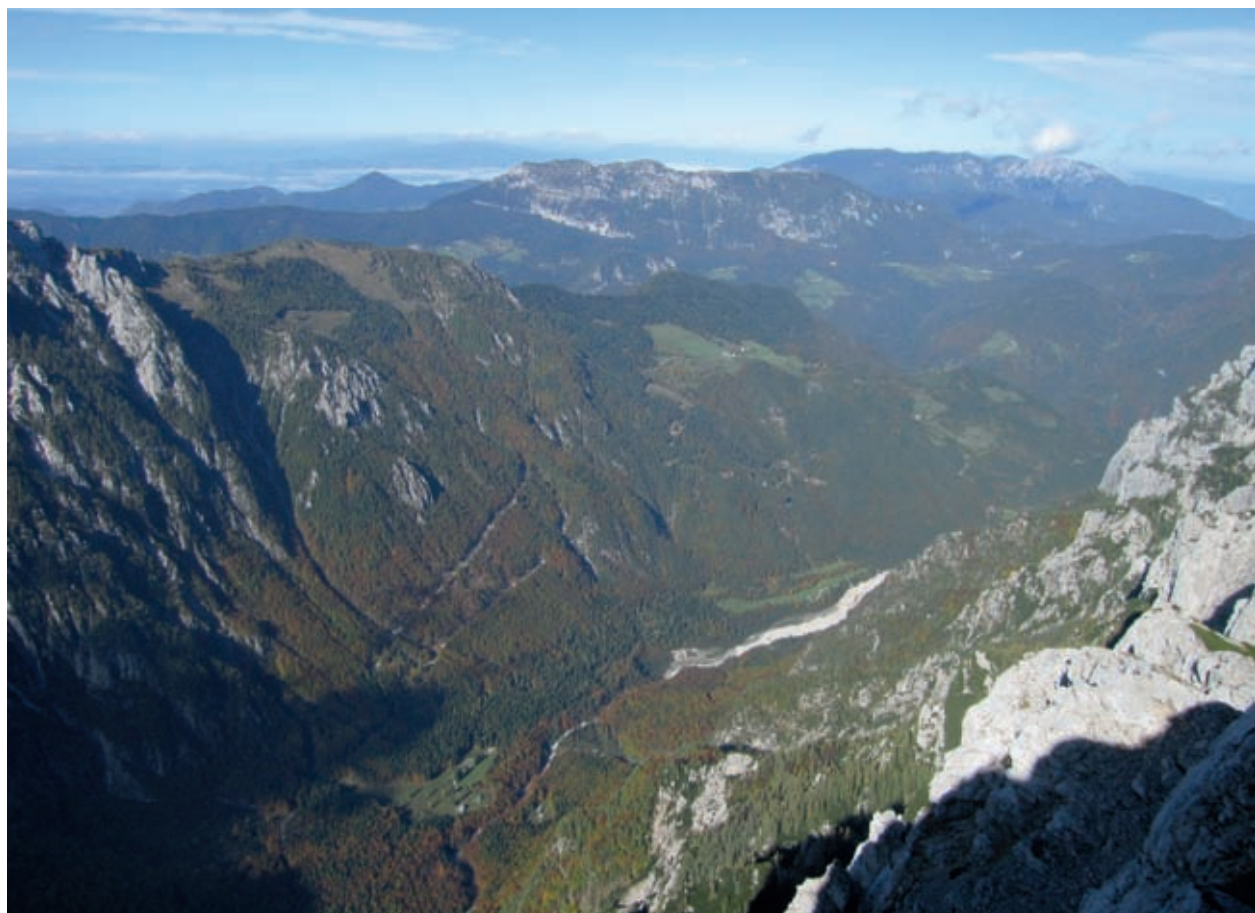
Zgodovinsko-kulturne znamenitosti

Že marsikak popotnik ali potopisec si je bil zaželel pesniškega daru, da bi znal opisati lepoto Robanovega kota. Ta žlahtna ledeniška dolina, samotna sestra dveh drugih dolin, že malce razglašene Logarske in odmaknjene Matkovega kota, res vzbuja vnesene navdihe ali vsaj navdušenje obiskovalcev, tistih, ki pridejo prvič, in onih, ki se vanjo radi vračajo. Imam prijatelja, ki vsako gospo, za katero si želi, da bi se zaljubila vanj, pelje najprej v Robanov kot. Pravi, da jih narava v kotu vsako po svoje omami in da so takrat bolj dovzetne ... za karkoli že. Robanov kot krepi tudi največjo ljubezen, tisto do samega sebe.

Ko se peljete proti Solčavi, pri gostišču Rogovilec zagledate značilni koničasti vrh gore Ojstrice (2350 m). Zavijete v levo čez Savinjo, potem pa vkreber čez ledeniško moreno, skozi smrekov gozdič, in že se znajdete pri prvih kmetijah, pri Govcu in Robanu (670 m). Odpre se vam veličasten pogled v dolino. Nad vami je vetrnica visokih

Morda najbolj znana veduta Robanovega kota: lagodna, blago vzpenjajoča se cestica, Robanova staja in gorske vertikale s kraljico Ojstrico na čelu

gorskih grebenov Ojstrice, Velike Zelenice, Križevnika in Krofičke, pred vami pa planjava hudourniških nanosov in temačna zibelka zamišljenih gozdov, ki se na dnu tu in tam razpre za širne travnike. Robanov kot je širok in raven, kakršnega je bil v ledeni dobi izoblikoval ledenik, ki je zapustil veliko sipkega gradiva. Hudourniški potok Bela ga ob deževjih odnaša v Savinjo. Neurne vode z melišč in grap izpod sten nanašajo grušč, zasipavajo gozdove in pašnike; tu pač gospodari narava. V stoletnem boju z njo so jih skrbno izkrčevali znameniti kmetje iz te doline: Roban, Vršnik, Knez, Haudej, Pečovnik ... Te lepe stare trdne gorske kmetije na prisojni strani Strelovca, zapisane v urbarjih že leta 1426, slovijo po gostoljubju, nekakšni zamolkli, a nežni pozornosti do prišlekov, ki se kaže v počasnem, preudarnem govorjenju; znane pa so tudi po ljubosumnem varovanju svoje doline. Robanov kot nima vikendov! Ljudski pisec Joža Vršnik Robanov je veliko prispeval, da je dolina že od leta 1950 zavarovana kot naravna znamenitost, od leta 1987 pa kot krajinski park. Vsem nam je zapustil enak kos izredne kulturne in naravne dediščine.

Pogled z roba Dleskovške planote v Robanov kot. Lepo je viden položaj starih kmetij, ki se dvigajo nad dolino. Zadaj valovi svet karavanških gora.

Kapelica na Molički planini, za katero je Sedelce, kjer leva pot zavije na Dleskovško planoto.

Poleti na Velikem vrhu nad Dleskovško planoto

Skozi pritake, vrata v ograjah, ki se sama zapirajo, teče tudi osrednja slovenska planinska pot. Do Kota, konca doline, se pot uro daleč blago vzpenja. Tam je Robanova planina (890 m), kjer lahko v poletnem kmečkem gostišču použijete še dobrote, ki jih tu pridelajo, zlasti nebeško dobro kislo mleko, ajdove žgance z ocvirki in domač kruh.

Če vam je ostalo dovolj časa, predvsem pa telesne moči in vas žene znameniti planinski gon, brez razložitve zapisan že leta 1809 na Triglavu: ... *sem biu tok korashen ... narvezhi moje veselje je na gorah ...* pa le korajžno naprej. Saj želite stati na kakšnem od donebnih skalnih robov, ki uokvirjajo

Robanov kot, ali ne? Če nimate vodnika ali vam pot ni znana, morate s seboj obvezno imeti dober zemljevid. Do Robanove planine je zadostovala običajna nedeljska pohodniška oprava. Vzpon naprej je resna tura, a tudi hvaležna gorska avantura. Iz Kota pelje osrednja slovenska planinska pot v skalovje Kamniško-Savinjskih Alp, kjer v okrutnih naravnih razmerah živijo trdožive živalce in nežne cvetke, kakršna je zoisova zvončica. Vaš cilj je lahko Korošica, dolina pod Ojstrico, kjer je Kocbekov dom (1808 m), oddaljen tri ure ponekod naporne hoje. Na Ojstrico je naprej še dobra ura.

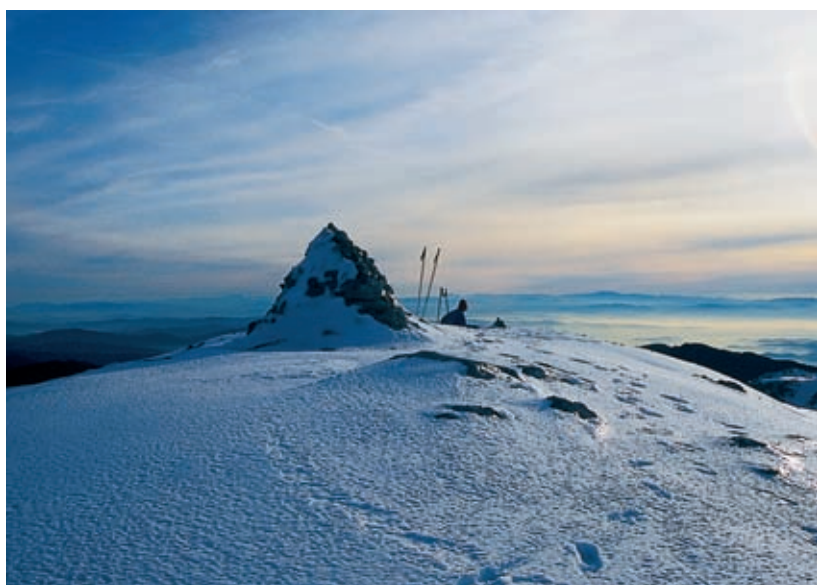
Lahko pa se podate na Dleskovško planoto, po ljudsko imenovano tudi Veža. S planinske transverzale pelje na Molički planini na levo pot proti različnim vrhovom te planote. Pridete na Sedelce (1840 m),

kjer na levo poiščete stezo na razgledni Veliki vrh (2110 m) oziroma na bližnjo Veliko Zelenico (2114 m). Dleskovška planota je razgiban, valovit, zelo slikovit visokogorski kraški svet, ki ga planinci žal najraje kar predirjajo, zadihano hlepeči po svojih velikih gorskih ciljih na severozahodu: po vitki skalni piramidi Ojstrice ali po kopastem grebenu Planjave (2394 m). Po navadi vidijo le stezo pred seboj, ki se v kratkih stopih nenehno dviga in spušča, in se jezijo ob vsakem izgubljenem

višinskem metru. Človek bi jim najraje ob poteh in stezah nastavil kakšen zapeljiv sirenski klic, ki bi jih zvalil v navidezno odljudno skrotje ali rušje, tam pa jim prišepnil: tu vam gore ponujajo več ... več neznanih razgledov, gostejše vrtove planinskega cvetja, več prvinske narave; morda celo več človečnosti kot kočje ali ob poletnih vikendih (pre)obljudeni vrhovi. Ovršje Dleskovške planote skoraj v celoti sega nad gozdno mejo, zato je golo, skalnato, poraščeno s pritlikavimi iglavci in rušjem, rododendroni in nizko travo. Ko so se talili ledeniki, je led s planote na vse strani razrival rebri, prav do dolin, najbolj razkošno proti dolini Podvolovljek, od česar je Dleskovška planota videti romantično razviharjena. Kmetje, ki so se naselili vse do približno 1000 metrov nad morjem, so morali biti seveda presneto realistični. A voda, ki na planoti prenika v skalovje, spodaj vre v zares romantičnih izvirih, in to jih je privabilo.

Sirenski glasovi vas ne bodo premamili, brez skrbi. Iz dleskovških zakotij boste slišali kvečjemu blejanje ovc. Po ovčjih sledovih utegnute tudi odkriti najprimernejšo pot skozi ruševje na vrh Dleskovca (1965 m), desno od Sedelca. Čeprav je gora dala ime širni zelenosivi pokrajini, boste na vrhu ugotovili, da se je to zgodilo nemara le zaradi njene središčne lege. Pravi cilj za dobro ogretega planinca je gora na severu planote, onstran prelaza Sedelce, ki je ne le višja, ampak s svojo stasitostjo tudi gospodovalnejša. Opazimo jo tudi iz Ljubljane: kot moleča volovska glava vstaja takoj desno od Ojstrice, z dvema krnjima vrhovoma, že omenjenima Velikim vrhom in Veliko Zelenico. Če se povzpne na Zelenico, če pravzaprav razigrano stečemo po vršni travni planoti med obema vrhovoma – manj kot 10 minut hoje sta narazen – obstanemo pred nepričakovanim prepadom, ki se grezi več kot kilometer globoko v Robanov kot. Oko se najprej nabega po panorami grintovskih in karavanških vršacev, potem pa se omotično spusti h gorskim kmetijam, položenim v velikanske zelene zibke. Kdor je navajen prepoznavati podobe najbolj znanih savinjsko-kamniških dolin, planin in vršacev že na prvi pogled, bo z vrha Dleskovške planote videl

Isti vrh, isti planinec pozimi

Dleskovška planota jeseni. Zadaj Križevnik, čisto zadaj Peca. Brezčasje in v njem trenutki macesnov, ki bodo kmalu odvrgli svoje porjavele iglice. V njih bo dogorela žerjavka sonca.

Robanov kot, Veliko planino ali Konja drugače, s hrbta, če hočete. Počutil se bo kakor ob ljudeh, ki jih je nepričakovano spoznal še z druge strani.

Malce nostalgичnega spomina. Neki altruistični planinec je pred leti skušal pomagati planincem, ki so se podajali na Veliki vrh, saj nanj ni bilo označene poti. Sredi Sedelca je nad markacijo na dovolj opazni skali narisal puščico z napisom vrh, ki pa je bil precej neopazen. Vendar je med številnimi možnimi smermi verjetno odkril najboljšo. Na vsak lučaj je ob svoji ponekod že vidni smeri prijazno postavil kamnite možice. Kupčki kamnov so stali ob najlažjih prehodih skozi skale, na robovih jam in gruščnatih podorov, sredi navidezno brezsmernih škrapelj so stali kot nepremični beli pudeljčki. Za koga so bili ti možici ganljivejši kakor donebesne gore. Majhno je lepo. To nam poleti dopoveduje tudi stotisoče rož, macesnov in vsevprek razmetanih kamnov, ki jih človek jemlje za mejničke na svoji poti k vrhu, k velikim mejnikom. No, slišim, da je pot zdaj markirana.

Gora se sicer za človekovo utiranje poti po njej ne meni. Vsako zimo jih briše s plazovi in podori. Občutljiva je le na udarce velikih zemeljskih menjav. Teh pa je na Dleskovški planini videti več kot možicev. Čas je tu vihtel strašen meč, še posebno po gorah, ki se nad Robanovim kotom vrstijo proti Raduhi. S kakšno ihto je obsekaval stene gore Poljske device (1879 m) tik nad Robanovo planino! To moč je težko dojeti, zato se planinec raje povrne k razmišljanju o malih stvareh, na primer o tistih solidarnostnih kupčkih kamenja, tistih minljivih kažipotih v brezpotju, ki pa jih planinci nenehno obnavljajo, neznanim tovarišem v pomoč.